

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

# TRGOVSKI LIST

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 13. septembra 1937

Cena posamezni številki din 1.50

## Naši trije velesejmi

Včeraj je bil zaključen ljubljanski velesejem, par dni prej zagrebški zbor, v soboto pa je bil odprt prvi beograjski velesejem. Ta istočasnost naših treh velesejmov ne govori ravno o dobri organizaciji našega gospodarstva, ker otežkočuje, če ne onemogoča, da bi se vsi trije naši velesejmi dopolnjevali in vzajemno podpirali. Nasprotno sili ta istočasnost velesejma k ostri medsebojni konkurenci, ker je pač jasno, da niti velika podjetja ne bodo mogla istočasno razstavljati na vseh treh velesejmi. Razstavljala bodo zato le na enem velesejmu, ki bo za nje poslovno najbolj prikladen. Če bi vladala popolnoma svobodna konkurenca, potem še nikakor ni jasno, kateri velesejem bi v tej svobodni konkurenci zmagal. Toda izkušnja nas uči, da s svobodno konkurenco pri nas ni računati niti v tem vprašanju, temveč da bo ona znana centralistična tendenca skušala s političnimi vplivi in tudi marsikaterimi drugimi dati Beogradu čisto izjemen položaj. Zlasti podjetja, ki računajo na državne nabave, bodo morala ta izjemni položaj upoštevati in zato je kar računati s tem, da bo po obsegu prekosil beograjski velesejem oba svoja predhodnika. Pri otvoritvi beograjskega velesejma se je to tudi že videlo, saj govore mnogi paviljoni le pregovorno, da so bili postavljeni samo v državno prestolnico.

Z novim beograjskim velesejemom se je zato položaj ljubljanskega in zagrebškega velesejma poslabšal in nič ne pomaga prikrivati si te resnice. Čeprav pa se je položaj poslabšal, vendar ni treba zaradi tega obupavati ali videti v tem že katastrofo. Treba je le nekoliko stopnjevati svoje delo, pa bodo premagane vse težave, ki bi nastale zaradi novega položaja.

In baš sedanjí ljubljanski velesejem s svojo nad vse uspešno novinarsko razstavo je pokazal pot, ki vodi k rešitvi. Uspeh novinarske razstave je bil mogoč le zaradi složenega dela vseh, ki so bili zainteresirani pri tej razstavi. Brez složenega dela ne gre in za nas Slovence mora to biti že kar aksiom. S složnim delom pa vedno gre, in tudi mnogo večje stvari, kakor je bila novinarska razstava, bi mogli izvesti.

A to složno delo se ne sme izražati le v tem, da vsi sodelujemo pri tej ali oni stvari, temveč da si složno postavimo svoje cilje in da smo složni tudi glede načrta, po katerem naj se vodi naše gospodarstvo. Končno pa je tudi potrebno, da se oprostimo vseh predsodkov in vseh osebnih ekstratur ter da je ustanovljenih in delujočih gospodarskih organizacij ne podiramo, temveč jih složno utrjujemo. To velja zlasti tudi za naš ljubljanski velesejem, ki je doživel že marsikatero nepotrebno atako, pa čeprav se je izkazal kot naš v resnici reprezentativni slovenski velesejem, ki je na uslugo in v korist vsem Slovencem.

Zaradi naše maloštevilnosti in silno oslabilne finančne sile se seveda po obsegu naš velesejem ne more meriti z drugimi. Toda na drugi strani sta dokazale lesna in novinarska razstava, da moremo biti Slovenci na drug način konkurenčni vsem drugim. S tako skromnimi sredstvi, kakor sta bili pri nas ustvarjeni lesna in novi-

narska razstava, ne more podobne razstave Beograd nikdar postaviti. To moremo čisto odkrito povedati! V tem pa je tudi pot k novim in nadaljnjim uspehom. Mi moramo še nadalje nuditi dokaz, da je mogoče tudi dobre stvari ustvarjati s skromnimi sredstvi, seveda pa je prvi pogoj za ta dokaz, da delamo složno, v resnici složno.

Na ta način pa bomo dosegli tudi to, da bodo vedela vsa pod-

jetja, ki so interesirana na slovenskem trgu, da brez škode ne smejo manjkati na slovenskem velesejmu. Mnogo industrij na to svojo dolžnost pozablja, naša složna volja pa jih mora opomniti na to njihovo dolžnost. V tem pogledu moramo postati pač malo bolj energični kakor pa smo bili doslej. Za odjem na slovenskem trgu je pač velesejem v Ljubljani najboljše priporočilo.

Zavedati se moramo vseh težkoč, ki jih prinaša novi položaj in ki se kaže v vedno večji tendenci centralizacije tudi v gospodarskem življenju. Proti tej centralistični tendenci je le ena rešitev, da osredotočimo vse svoje sile, da še povečamo svojo delavnost, ker drugače bomo odrinjeni in potisnjeni nazaj. To pa se ne sme zgoditi in na noben način!

industriji v škodo. Zato industrija savske banovine nima nobenega zanimanja za to zadrugo ter odločno protestira proti temu, da se zadruga označuje kot zadruga kraljevine Jugoslavije. Zlasti pa je tako imenovanje neupravičeno, ko pa smejo biti po pravilih te zadruga v njenem upravnem svetu od skupno 15 svetnikov samo 3 prečani. Če bi nastala v savski banovini potreba po ustanovitvi takšne zadruga, se bo ta ustanovila kot zadruga industrijcev savske banovine. V tem smislu se bo poslala ministru za trgovino in industrijo tudi posebna predstavka združenja. (Mnenja smo, da se stališče slovenskih industrialcev popolnoma krije s stališčem hrvaških industrialcev.)

Končno je seja razpravljala še o nekaterih drugih vprašanjih, zlasti o imenovanju zastopnika združenja v tarifni odbor.

## Otvoritev beograjskega velesejma

V soboto dopoldne je bil v Beogradu odprt prvi beograjski velesejem. Ustanovitev velesejma se je pripravljala že deset let, toda med beograjskim gospodarskim svetom ni bilo pravega navdušenja za ta velesejem. Šele v zadnjem času, ko je mestna občina začela skrbeti za finansiranje velesejma, je šla stvar naprej. Mnogo pa je pripomogla tudi agitacija pod geslom, da mora Beograd biti ne le politično, temveč tudi gospodarsko središče države. Kakor poroča »Jutrov« beograjski dopisnik in kakor se splošno govori, je tudi država globoko posegla v žep, da so se mogli kriti vsi velikanski stroški. Velesejem leži namreč na zelo neugodnem ozemlju ter je bilo treba zgraditi poseben nasip in ves prostor dvigniti. Se vedno pa je nevarnost, da bo na spomlad velesejem deloma pod vodo.

Priznati je treba, da je beograjski velesejem zasnovan zelo velikopotezno in v velikih dimenzijah. K uspehu velesejma bo mnogo pripomoglo tudi to, da je cela vrsta tujih držav postavila lastne paviljone.

Otvoritvena svečanost je bila v paviljonu »Putnika«. Od slovenskih gospodarskih ljudi sta se udeležila otvoritvene svečanosti dr. Fran Windischer in Tomo Knez.

Otvoritveni govor je imel predsednik obrtniške zbornice Stojanović, ki je med drugim dejal, da so veljale dosedanje investicije, brez zasebnih, 16 milijonov dinarjev. — Sejem zavzema sedaj prostor 14 ha, ko pa bo popolnoma dograjen, bo obsegal 36 ha.

Nato sta govorila beograjski župan Ilić ter trgovinski minister dr. Vrbanić, nakar je proglasil kralj, namestnik Stanković velesejem za odprt.

Sledila je otvoritev italijanskega paviljona, ki ga je otvoril minister Pirelli, nato češkoslovaškega, romunskega in madžarskega. Skupno je na velesejmu 22 paviljonov, veseličnega prostora pa ni.

Naj bi se uresničile besede predsednika beograjskega velesejma, da bo ta viteški tekmoval z zagrebškim in ljubljanskim. Upamo, da bosta v tem primeru zagrebški in ljubljanski deležna iste javne podpore kakor beograjski. Drugače si viteške tekme res ne moremo predstavljati.

## Rekordne številke zboljšanja Vse glavne zahteve trgovstva pa so ostale kljub temu nerešene

Zadnji »Jugoslovenski Kurir« prinaša statistiko o samih rekordnih številkah zboljšanja, ki so bile dosežene v zadnjem času. Tako piše med drugim:

»Rudarska proizvodnja v naši državi je bila v letošnjem juliju v nenavadnem poletu. Indeks rudarske proizvodnje se je povečal na 139 odstotkov. To je najvišja višina v zadnjih štirih letih. V letih 1926. do 1930. je znašal le 100 odstotkov, v juliju l. l. pa 107,3 odstotka. To pomeni, da se je rudarska proizvodnja povečala v zadnjem letu za skoraj 40 odstotkov.

Tudi cene mineralnih proizvodov so v precejšnjem skoku. Po indeksu Narodne banke so bile sicer za 12 odstotkov manjše kot l. 1926., toda bile so za 4 odstotke večje kot v zadnjih štirih letih.

Topilniška proizvodnja se je povečala v juliju na 177,6 proti 100 odstotkom v dobi 1926—1930. Boljša je bila topilniška proizvodnja samo v juliju 1934. V primeri z leti 1926—1930 se je topilniška proizvodnja povečala za skoraj 80 odstotkov.

Monopolski dohodki so bili v letošnjem juliju večji kakor v katerem koli mesecu v zadnjih štirih letih. Znašali so 183 milijonov dinarjev. Od lani so se povečali za 28 milijonov din. To zboljšanje dokazuje, da se je kupna moč prebivalstva dvignila, a je to tudi uspeh monopolske politike, kakor pravi »Jug. Kurir«.

Državni dohodki so bili v letošnjem juliju najboljši v zadnjih štirih letih. Tudi glede posrednih davkov je bil letošnji julij najboljši. Samo državna gospodarska podjetja so razočarala. Dala so v letošnjem juliju 232, v lanskem pa 244 milijonov din dohodkov.

Zelo se je povečal devizni promet, ki je znašal v juliju 295 milijonov din. To je za 90 milijonov din več kakor pred enim letom.

Tečaj vojne škode je tudi rekordni v zadnjih štirih letih. Povprečni mesečni tečaj vojne škode je bil v letošnjem juliju 407,8 din. Isti rekordni tečaj je doseglo tudi investicijsko posojilo, ki se je dvignilo od 83,49 v juliju 1936 na 89,48 v juliju 1937. Tudi tečaj begluških obveznic se je dvignil.

Cene v trgovini na debelo so bile tudi najboljše v zadnjih štirih letih. Sicer še nismo dosegli cen iz leta 1926., ki so še vedno za več kot 20 višje, toda tako visoki cen ko v letošnjem juliju še nismo imeli štiri leta.

Povečale so se tudi vloge v bankah in hranilnicah za 242 milijonov din, da so znašale vse vloge v juliju 11.632 milijonov din. Tudi to je rekordna številka za zadnja štiri leta. V prvih sedmih letošnjih

mesecih so hranilne vloge narasle za 826 milijonov dinarjev.

Tudi obrok bankovcev je rekordni. V enem letu je narasel za 730 na 5687 milijonov din. L. 1934. pa je znašal celo samo 4150 milijonov, da se je torej dvignil za 1517 milijonov din.

Posojila pa so nasprotno v padanju ter so v zadnjem letu padla za 21 milijonov din, v zadnjih štirih letih pa celo za 237 milijonov. Podloga Narodne banke pa se je povečala za 148 milijonov din.

Tudi zunanja trgovina se je v juliju povečala ter se v primeri z l. 1934. skoraj podvojila. Dvig znaša v juliju nad 400 milijonov din.

Ni niti v sportu vedno dobro loviti se za rekordi, v gospodarstvu pa je to še zlasti nevarno. In zato tudi ne moremo deliti z »Jug. Kurirjem« veselja nad njegovimi rekordnimi številkami, zlasti ne nad onimi, ki so vse prej ko rekordne.

Če je n. pr. uspeh državnih gospodarskih podjetij kljub tako silno zboljšani gospodarski situaciji celo mnogo manjši ko prejšnja leta, potem je to v resnici silno žalostno, če ne obupen rekord. Ta dokazuje, da se ni naša uprava niti najmanj zboljšala, temveč še celo poslabšala, ker drugače si res ni mogoče razlagati, da dosega v zboljšanih gospodarskih razmerah slabše uspehe, kakor pa v slabših časih. Takšnih čisto jugoslovanskih rekordov bi se res že morali rešiti.

Tudi nizko stanje posojil je vse prej ko rekord, na katerega bi smeli biti ponosni. To dokazuje, da naša kreditna politika ni urejena, kar je dvakrat žalostno spričo vedno bolj intenzivnega pohoda tujega kapitala v Jugoslavijo. Naravnost smešno je govoriti o re-

kordu glede naših hranilnih vlog. Bi res radi vedeli, kakšen rekord je to, če so hranilne vloge za približno tri milijarde manjše kot leta 1931. Bog nas varuj še nadaljnjih takšnih rekordov.

Sicer pa je o teh dvomljivih rekordih zboljšanja treba reči še nekaj. Prebivalstvo Jugoslavije se množi in zato je naravno, da bo potrošnja rasla, in da bodo absolutno rasle tudi vse številke proizvodnje. Če je poleg tega nastala tako ugodna konjunktura na svetovnem trgu za agrarne proizvode kakor že ni bila dolgo, potem tudi dvig cen ni tako velik uspeh, kakor bi se hotelo dopovedati. Zato bi bilo mnogo bolj umestno, če bi se manj bahali z raznimi »rekordnimi številkami«, namesto tega pa malo več delali, da bi res dosegli tudi relativno boljše številke.

Ta samohvala pa je tem bolj neumestna, ker moramo kljub vsemu temu »rekordnemu« zboljšanju konstatirati, da je ostal zlasti v Sloveniji položaj tako težaven kakor je bil. Kaj pomaga vendar vse zboljšanje na papirju, če pa se ljudem ne olajša življenje. Kaj pomagajo vsi slavospevi, če pa ostajajo še nadalje vse težave, s katerimi se morajo ljudje boriti.

To vedo zlasti naši trgovci in naši gospodarski ljudje! Koliko zahtev so že izrekli, koliko predlogov so predlagali, a vse je ostalo pri starem in niti ena zahteva se ni izvedla. A če se je vse zboljšalo, potem bi se morala vsaj ena zahteva izpolniti, ali pa je vse to zboljšanje le prazna pena.

Zato manj hvalisanja, pa več pozitivnih pridobitev, da bodo ljudje od zboljšanja tudi nekaj imeli. Od lepih številk nima nihče nič, če pa te v vsakdanjem življenju ne dobe onega potrdila, ki ga ljudje potrebujejo.

## Zagrebški industrijalci o aktualnih vprašanjih Proti nabavljalni zadrugi industrijcev kr. Jugoslavije

V Zagrebu je bila v četrtek seja predsedništva in upravnega odbora Združenja industrialcev za savsko banovino. Sejo je vodil predsednik Arko. Generalni tajnik Bauer je najprej poročal o delu združenja ter s tem v zvezi o uvedbi nove pavšalirane vozarske takse. Ta pomeni novo obremenitev motornih vozil. Združenje je interveniralo, da se ta taksa odpravi za prevoz surovin ter potreščin za industrijsko proizvodnjo. Intervencije pa so bile dosedaj brez uspeha. Sklenjeno je

bilo, da bo združenje svojo akcijo proti tej taksi še nadaljevalo.

Obširneje je seja razpravljala tudi o ustanovitvi Nabavljalne zadruga industrijcev kr. Jugoslavije. Konstatiralo se je, da so bila sicer vsa industrijska podjetja savske banovine o tej zadrugi informirana, da pa ni niti eno podjetje hotelo vstopiti v to zadrugo. Nadalje je več govornikov konstatiralo, da takšna centralna zadruga nikakor ne more biti v korist industrijam v savski banovini, temveč je nasprotno zelo upravičen strah, da bo ta zadruga hrvaški

## Liublanski velesejem zaključen

V nedeljo je bil zaključen ljubljanski jesenski velesejem. Pričakovani rekordni obisk je zaradi slabega vremena izostal, vendar pa je bil obisk kljub dežju prazen. Posebno mnogo podeželjskega ljudstva je privabila na velesejem tekma harmonikarjev, ki je tudi dala zelo dobre rezultate.

Bilanca letošnjega velesejma je zlasti zaradi novinarske razstave vseskozi pozitivna. Najuglednejši tuji so priznali, da je bila novinarska razstava presenetljivo dobra in da dela slovenskim novinarjem in vsem Slovencem čast. Zanimanje za novinarsko razstavo je bilo tudi ves čas živahno in že sedaj se more reči, da je bilo z njo izvršeno veliko vzgojno delo, ki bo prav gotovo rodilo tudi lepe uspehe.

Podrobnejše poročilo o uspehu velesejma še objavimo.

## Rudarska konferenca v Sarajevu

V Sarajevu je bila te dni konferenca rudarjev in rudniških nameštencev. Na konferenci so bili zastopani tudi absolventi nižje rudarske šole v Celju. Zastopniki rudarjev so zahtevali povišanje mezd za 30 do 40 odstotkov. Nadalje so zahtevali, da se premije povišajo, letni dopusti podaljšajo, da se uvedejo draginske doklade za žene in otroke ter da se profesionalisti kategorizirajo. Za predelavce, ki imajo kvalifikacijo celjske nižje rudarske šole, pa se je še posebej zahtevalo, da se sklonejo z njimi posebne pogodbe izven splošne kolektivne pogodbe.

## Trgovinski register

Izbrisali sta se naslednji tvrdiki:

Cvetko in drug, trgovina z mešanim blagom v Studencih — zaradi prestanka obrata.

Andrej Frece, trgovina z mešano robo in poljskimi pridelki — zaradi opustitve trgovine.

## Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končnih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkursa za čas od 16. do 31. avgusta.\*

### OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Predojević Mile, Nova Gradiška.

Donavska banovina: Pajić Marija, Novi Bečej.

### RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Haas i Kleinlein k. d., Zagreb; Praznik Stanko, Zagreb; Slavik Oton, Petrinja; Würzburger Gustav, Molve.

Vrbska banovina: Gazić Čamil i sin, Banjaluka.

Drinska banovina: Kovačević Ljubomir, Sarajevo, Obilićeva ul. 32.

Donavska banovina: Rosenberg Mor, Stari Bečej.

### KONČANI KONKURZI:

Primorska banovina: Kabiljo A. Haim, Split.

Drinska banovina: Adžović Mehmed, Sarajevo.

Zetska banovina: Stefanović Petar, Kos. Mitrovica.

Donavska banovina: Stanislavljević i Ranković, Požarevac; Zivanović Stepan, Mladenovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Josić Lela, Beograd; Nikolić Radivoj, Kafedžija, Beograd.

### POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Jovanović Boško, Sušak.

Primorska banovina: Skroza Nikola, Privč Šeperina.

### ZAVRNJENI KONKURZNI PREDLOGI:

Moravska banovina: Milovanović Joca, krojač, Niš, Stojana Protića 34.

\* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

## Janko Lavrič, Pariz:

# O tujem kapitalu

Mnogo se je že pisalo in mnogo hujskalo proti tujemu kapitalu. Pri nepristranskem opazovanju pa se vedno zopet vidi, da izhajajo taki napadi iz prizadetih, osebno oškodovanih krogov, da so torej večinoma pristranski in da se ne gleda na to vprašanje iz splošnega narodno-gospodarskega ali državnega stališča. Zato bi bilo morda dobro, da se koristnost ali škodljivost tujega kapitala posmatra enkrat tudi iz višjega vidika, kar je iz daljine, zlasti iz velekapitalističnega inozemstva lažje kakor iz neposredne ali enostranske bližine.

Zakaj iščejo posameznik, skupine ali država kapital in zakaj se plačujejo zanj obresti ali dividende ali druge dajatve? Gotovo le radi tega, ker je dobiček od uporabe kapitala večji kakor so zanj plačani stroški. Trgovec, ki plača svojemu denarnemu zavodu 6 ali 8% obresti, lahko s tem denarjem recimo šestkrat na leto kupi in proda svoje blago, lahko zasluži n. pr. šestkrat po pet odstotkov, skupaj 30% na leto. — Obrtnik ali industrialec išče kapital za nabavo obratnih strojev ali surovin, da povečata svojo produkcijo ali da sploh lahko obratujeta, kar jima morda iz lastnih sredstev ne bi bilo mogoče. — Kmetovalec išče posojila za nakup kmetijskih strojev, semenja, plemenjakov, kar bo dvignilo njegov pridelek in istočasno tudi splošno državno bogastvo. — Država išče posojila za svoja podjetja, za železnice, ceste, za narodno obrambo itd., kar vse vpliva na razvoj narodnega blagostanja. In brezdvomno je skupna državna korist večja, kakor znašajo obresti od najetih posojil. — Vsakdo upa in računa s tem, da bo dobiček od posojil večji kakor zanj plačane dajatve.

Ugotovljeno je torej in izven vsakega dvoma, da neposredni in posredni dobički od izkoriščanja posojil po veliki večini in v izdatni meri prekašajo plačane obresti in druge dajatve. V nasprotnem primeru nihče več ne bi iskal posojil. Posredni dobiček celotnega državnega gospodarstva pa je morda še višji in zlasti stalnejši kakor neposredni dobiček posameznikov ali skupin.

Kar velja za posojila vobče, velja naravno tudi za posojila iz inozemstva. Res je sicer, da gredo obresti ali dividende večinoma v tužno. Toda zakaj naj bi ne plačali inozemstvu obresti ali del dobička, ako nam ta kapital pomaga pri razvoju našega gospodarstva, da razvijamo svojo industrijo in dajemo zaslužka našemu delavstvu, ki bi moralo sicer v še večji meri v inozemstvo s trehuhom za kruhom, v službo inozemskega kapitala izven naših meja? V Franciji sami živi okrog 50.000 jugoslovanskih delavcev, in sicer mladih, sposobnih, zdravih delavcev, ki delajo za tujce. Ko bi imeli naša podjetja ali naši denarni zavodi dovolj likvidnega kapitala, čeprav tujega, bi lahko zaposlili vse te izseljence na naših tleh; omogočen nam bi bil hitrejši razvoj naših obrtov in industrij in našega rudarstva; predelavali bi lahko svoje primitivne narodne dobrine v finalne produkte, ki jih danes še v veliki meri uvažamo in katere bi potem lahko izvažali, s pomočjo tujega kapitala, namesto da uvažamo najdragocenejše, kar imamo, to je našo kri, naše mlade in najboljše delavce, cele polke naše narodne obrambne sile.

Poudarja se, da nas tuji kapital izrablja in da nam ostanejo le drobtinice od njegovih zaslužkov. To je v mnogih primerih resnica, zlasti pri rudarskih in industrijskih podjetjih. A kdo je tega kriv? Vendar mi sami, če to dovoljujemo. Saj smo vendar v Jugoslaviji na svoji lastni zemlji, v svoji državi in mi sami delamo svoje zakone. Če so ti zakoni ali pogoji dostikrat v preveč enostransko korist tujega kapitala, tega vendar ne moremo očitati temu kapitalu, ki mora z gospodarskega stališča stremeti za tem, da čim več zasluži in da amortizira svoje naložbe. Spremenimo torej zakone in pogoje in če je treba tudi našo upravo, če ta ne zna braniti naših narodnih in gospodarskih interesov proti tujemu kapitalu.

Namesto da prodajamo rudokope in rudoslode, dajamo za 50 ali sto let veljavne koncesije, v katerem razdobju inozemstvo lahko amortizira svoje investicije.

### Ali pa zahtevamo:

51odstotno državno udeležbo pri tujih podjetjih ali pa poskrbimo, da prevzame skupina jugoslovanskih denarnih zavodov s pomočjo državnega kredita (ne denarja) 51% kapitala, ki naj bi imela odločilen vpliv vsaj pri razdelitvi dobičkov.

Zahtevati bi nadalje mogli, da je vsaj 51% vseh podjetij v jugoslovanskih rokah in da je večina upravnega sveta jugoslovanska in ako mi sami ne najdemo potrebnih 51%, naj nam jih da na razpolago tuji kapital sam, v obliki

posojila po nizkih obrestih ali brezobrestno.

Mogli pa bi tudi kar vnaprej omejiti višino dividend, od katerih naj bi pripadel določen del državi ali posebnemu fondu, zlasti če prekašajo dividende normalno višino itd. Načinov za obrambo državnih interesov ne manjka, ako se le hoče. Kot ekstrem lahko navedem Italijo, ki odreja v določenih primerih inozemskim delničarjem celo glasovalno pravico!

Napačno je torej, če le kričimo proti tujemu kapitalu, da ga plašimo in da si tako sami kvarimo kredit, ki je tvorilec blagostanja. Bolje je, da ga skušamo privabiti, po možnosti v obliki dolgoročnih posojil. Če to ni mogoče, se mu mora seveda dovoliti primeren zaslužek in možnost amortizacije rizika. Nikdar pa ne smemo izgubiti kontrole nad njim, kar pa je odvisno le od nas samih, od naših zakonov in izvršilnih organov. Tudi moramo imeti pred očmi cilj, da polagoma amortiziramo vse inozemske udeležbe in inozemska posojila. Idealna je seveda vedno popolna gospodarska samostojnost in neodvisnost od inozemstva; dokler pa mi sami nimamo dovolj potrebnega kapitala, nam naj tuji kapitalisti pomagajo na potu do tega ideala.

## Pretirani dobički nekaterih tujih podjetij

Na drugem mestu objavljamo članek svojega pariškega sotrudnika o koristih, ki nam jih more dati tuji kapital. Članek smo objavili predvsem zato, da pokažemo, da nas ne vodi prav nobena animoznost proti tujemu kapitalu, če naslopamo včasih proti pretiranim dobičkom, ki jih dosegajo pri nas nekatera tuja podjetja. Da pa so ti dobički dostikrat res že nepropstljivo pretirani visoki, dokazuje to, kar navaja »Narodna odbrana« za dobičke Trepča Mines Limited.

Kakor navaja družba sama v svojem poročilu, so znašali njeni dohodki v prvem letošnjem četrtletju 433.000 funtov, vsi njeni izdatki pa samo 136.200 funtov, da so bili dohodki skoraj trikrat večji kakor izdatki. Družba je imela v prvem četrtletju 296.800 funtov čistega dobička, to je več kakor eno četrtino vse glavnice. Če bodo dohodki družbe do konca leta tako visoki, potem bo družba zaslužila do konca leta 1.200.000 funtov ali 285 milijonov din, to je toliko, kolikor znaša vsa njena glavnica. Verjetno pa je, da bo zaslužila še

več, ker so bile cene v aprilu večje kakor pa v začetku leta.

Kako silno narašča dobiček družbe Trepča Mines Limited kažejo naslednje številke:

|                  | čisti dobiček v funtih | obrestovanje glavnice v % |
|------------------|------------------------|---------------------------|
| 1933/34          | 161.000                | 38'5                      |
| 1934/35          | 307.000                | 73'0                      |
| 1935/36          | 402.000                | 96'9                      |
| pol leta 1936/37 | 559.800                | 134'0                     |

V letošnjem prvem polletju je torej znašal dobiček družbe že skoraj 560.000 funtov, kar je polovica glavnice, ki znaša 1.125.000 funtov.

Te številke jasno dokazujejo, kako silno smo lahkomisljeni, da ne rečemo kaj drugega, da sami ne izkoriščamo svojih rudnikov. Ugovor, da so potrebni za izkoriščanje rudnikov veliki kapitali, ki jih mi nimamo, nikakor ne drži. Kajti čeprav nimamo kapitala, pa bi si mogli tega izposoditi. Tudi če bi plačevali oduške obresti, vseeno ne bi bil ta denar za nas predrag, ker bi v par letih toliko zaslužili, da bi mogli že v nekaj letih vrniti ves izposojeni kapital, do čim bi nam rudniki z vsemi napravami ostali.

## Zunanja trgovina

Dalmatinske tvornice cementa so prišle v konflikt s perzijskimi tvrdkami zaradi dobave 9000 vagonov cementa. Plačilo cementa je bilo dogovorjeno v francoskih frankih, po devalvaciji fran. franka pa so naše tvornice zahtevale, da se pogodba revidira. Ker perzijske tvrdke na to niso pristale, so morale naše tvornice začeti z dobavo cementa po starih cenah.

Grško-albanska trgovinska pogodba, ki je potekla 2. t. m., je bila podaljšana za nadaljnjih 6 mesecev.

Pogajanja za ureditev gospodarskih odnosov med Češkoslovaško in Madžarsko so bila ugodno zaključena.

Letošnja žetev bombaža v Grčiji se uradno ceni na 70.922 ton.

Astra Romana, največja romunska petrolejska družba, je sporočila romunski vladi, da se odpoveduje izkoriščanju treh koncesij in da zato odpoveduje najemno pogodbo z državo. Vzrok je v preamajskih količinah olja ter je zato izkoriščanje nerentabilno.

Bolgarska proizvodnja tobaka bo dala letos samo 32 namesto lanskih 42 milijonov kg tobaka. Kvaliteta letošnjega tobaka pa je iz vrstna.

Letošnji vinski pridelek v Avstriji se ceni na 1,2 milijona hl. Od lani je ostalo še pol milijona hl, potrošnja pa znaša 1 milijon hl, da bo ostalo okoli 700.000 hl vina.

Švica je povišala uvozne carine na sveže namizno grozdje, orehe in lešnike. Za grozdje znaša uvozna carina od 10 do 15 frankov za 100 kg. Višina carine je odvisna od vrste zaobale.

Cene volne so se v Avstraliji na zadnji dražbi povečale za 5%, v primeri z onimi pred enim letom pa so sedaj cene večje za 25 do 30%.

### »Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 11. septembra objavlja: Pravilnik o oddajanju državnih žrebcev javnim in zasebnim zavodom ter zasebnim konjerejem za plemenitev in uporabo — Odločbo o izpremembi v cestnih prehodih — Razne razglase in objave.

## Politične vesti

Mussolini je pisal Chamberlainu pismo, v katerem pravi, da bo Italija sklenila z Anglijo trajen sporazum, kakor hitro prizna Anglija aneksijo Etiopije. V Španiji nima Italija nobenih osvojevalnih namenov.

V Nyonu je prišlo do sporazuma glede ukrepov, ki so potrebni za varnost plovbe na Sredozemskem morju. Sporazum določa: 1. Vsaka država izvaja kontrolo v svojih lastnih vodah. 2. Na Sredozemskem morju izvajata kontrolo Francija in Anglija skupno. 3. Podmornica, ki bi bila zapažena izven svojih teritorialnih voda, mora takoj dati znake svoje pripadnosti ali pa se bo z njo postopalo kakor z roparsko ladjo.

Poslanec delavske stranke polkovnik Wedgwood, ki pripada angleškemu parlamentu že od l. 1906., je objavil na zunanega ministra Edena odprto pismo, v katerem opozarja, da je še bolj strašna od vojne brezčastnost. Angleška varnost je naravnost odvisna od ohranjanja stare tradicije, ki je sklenela na humaniteti ter ljubezni do pravičnosti in svobode. Ne zadržujejo oboroževanja, temveč vse zavisli od duha, ki je za oboroževanjem. Že dve leti se neprestano pravi, da še nismo dovolj oboroženi, bojim se pa, da se bo čez dve leti prav tako reklo, kajti vlada se noče boriti proti diktaturam. Z vsako koncesijo pa, ki jo napravimo tujim tiranom, odvrčamo od sebe svoje prijatelje ter uničujemo duha lastnega naroda.

Dr. Eckhardt, vodja madžarske stranke malih posestnikov, je dejal na nekem shodu, da hoče sicer živeti Madžarska v najboljšem razmerju z Nemčijo, da pa noče biti nobena južno vzhodna kolonija. Nikdar tudi ne bo Madžarska nemško kulturno ozemlje, ker to bi bilo istovetno z nemško nadvlado. Vedno smo pripravljeni priznavati duševne velikeane ko Goetheja in Shakespearea, toda strankarskim agitatorjem ne bo Madžarska odpirala vrat. Nato je govoril dr. Eckhardt še proti vseomogočnosti države, ki hoče popolnoma uničiti osebno svobodo mnenja.

Tudi Japonci že uvidevajo, da bo vojna s Kitajsko mnogo bolj težavna, kakor so prvotno mislili. Ministrski predsednik Konoye je izdal oklic na japonski narod, v katerem med drugim pravi, da je postala vojna večja, kakor pa se je moglo misliti, ko je sklenila vlada, da pošlje nove čete na Kitajsko. Japonska ne more odnehati, dokler ne doseže odločilne zmage. Japonska da je hotela vedno doseči trajen mir ter je zato stremila za sodelovanjem s Kitajsko. Ta pa da je vedno vodila samo protijaponsko politiko. Kako dolgo bo še trajala vojna, ni mogoče povedati. Vlada zato poziva japonski narod, da svoje napore podvoji, da bi se dosegli cilji kazenske ekspedicije (!). Zgodovina da dokazuje, da je bil japonski narod vedno enoten, kadar je nastopila stiska in da je bilo vedno posledica te enotnosti povečanje narodnega blagostanja.

Zaradi prodiranja japonske mornarice proti Hongkongu in Kantonu so v Avstraliji silno razburjeni. Avstralski vojni minister je napovedal, da bo predložil parlamentu zakonski načrt o oborožitvi Avstralije.

O velikem zbliževanju med Italijo in Japonsko poročajo listi. Verjetno je, da bo Italija pristopila nemško-japonskemu protikomunističnemu bloku. Na drugi strani pa se poroča o poslabšanju italijansko-ruskih odnosov. V Leningradu je bil aretirani italijanski inženir Patrone, ki je vodil gradnjo ruskih ladij.

Zaradi zaplembe japonskih ribiških ladij je protestirala japonska vlada v Moskvi. Sovjetska vlada pa je protest japonske vlade odklonila. Po zadnjih vesteh so ruske vojne ladje zaplenile še novih 27 japonskih ribiških ladij, kar je vzbudilo na Japonskem silno razburjenje.

Japonci so zbrali okoli Pekinga že okoli 250.000 mož in ogromno vojaškega materiala. Po mnenju evropskih vojaških strokovnjakov so japonske vojaške priprave mnogo večje, kakor pa bi bile potrebne, da se stre kitajski vojaški odpor. Zato sodijo, da se Japonska že pripravlja na vojno z Rusijo. Tudi Rusija nadaljuje s svojimi vojnimi pripravami. Sodijo, da bo že letošnja zimo prišlo do vojne med Japonsko in Rusijo.

Boji pred Sanghajem se nadaljujejo. Japoncem se še vedno ni posrečilo streti kitajski odpor. Nasprotno dosega Japonska vedno nove uspehe. V bojih pri Tienčinu pa so bili Japonci uspešnejši ter zasedli Mačan.

# Denarstvo

## Državna konferenca bančnikov

Iz bančnih krogov se poroča, da bo najbrže v oktobru sklicana državna konferenca bančnikov. Na tej konferenci bi se razpravljalo o vprašanju saniranja bank.

Kakor znano, je večina bank mnenja, da bi morala Narodna banka prevzeti od bank njih terjatve proti kmetom in industrialcem. Za bone Priv. agrarne banke bi plačala Narodna banka okoli 850 milijonov din. Državna hipotekarna banka pa naj bi prevzela hipotek. posojila zasebnih bank, ki sedaj ne morejo teh terjatev izterjati, ker je DHB na teh hipotekah intabulirana na prvem mestu. Če bi DHB to storila, bi dobile banke okoli poldrugo milijardo din. Velikim industrijam pa so dale banke okoli poldrugo milijardo din kreditov. Teh terjatev ni mogoče kar na hitro izterjati, ker bi od tega preveč trpelo narodno gospodarstvo. Zato naj bi državni denarni zavodi prevzeli od zasebnih bank te terjatve. Na ta način bi dobile zasebne banke skoraj 4 milijarde din likvidnih sredstev na razpolago in bi bile s tem rešene.

Prav zelo dvomimo, da bi se ta predlog zasebnih bank uresničil.

## Beograjska borza

Položaj na beograjski borzi je bil pretekli teden neizpremenjen. Blaga je primanjkovala celo po višji ceni, kakor pa so bili uradni tečaj. Papirji so v rokah rentierjev, ki jih močjejo prodajati. Tečajji so zato ostali na efektivnem trgu neizpremenjeni. PAB je celo dosegla za večje kose 201 din, za manjše 198 din. Delnice Narodne banke so znova poskočile ter so dosegle tečaj 7700 din. Promet pa je bil za polovico manjši ko prejšnji teden.

Na deviznem trgu je bilo blaga v izobilju na razpolago. Zaradi intervencije Narodne banke je ostal tečaj funta neizpremenjen, tečaj avstrijskega šilinga pa je napredoval od 835 na 840. Ponudba marke se je povečala in je zato njen tečaj nazadoval na 1.283. Za lire je zanimanje zelo slabotno ter je njih tečaj nazadoval na 205. Ves promet je znašal 25 milijonov din, za 83 milijona manj ko prejšnji teden. Največ prometa je bilo v Berlinu in Londonu, skupno za več ko 20 milijonov din.

Na curiški borzi so nazadovali tečajji skoraj vseh deviz.

Na svobodni borzi v Beogradu so ostali tečajji neizpremenjeni. Napoleondori so se plačevali po 306 dinarjev.

## Frank oslabe

Mednarodni devizni trgi, ki kažejo v zadnjem času itak precejšnje vznemirjenosti, so bili te dni močno razburjeni zaradi nenadne slabosti francoskega franka. Tečaj franka je začel padati ter je padel v Londonu na 136. Istočasno pa so se povišale deportne postavke od 12 do 13 na 18 do 20 odstotkov.

Glavni vzrok padca franka je v tem, ker je ustavil intervencijski fond Francoske banke svoje delovanje. To so takoj izkoristili špekulanti in navalili na frank. Posledica tega je bil nov beg kapitala in povišanje tečajev za vrednostne papirje, dočim so državni papirji oslabele. Kapital je večinoma odšel v USA.

A tudi zunanje politični vzroki so povzročili oslabitev franka. Zlasti je javnost vznemirjena zaradi sredozemskih dogodkov. Francoski oficalni krogi pa označujejo sedanjo oslabitev franka kot izjemno in to je tudi vzrok, da ni nastopil intervencijski fond v zaščito franka. Ti krogi tudi odločno poudarjajo, da ni nobenega vzroka za nazadovanje franka.

Zadnji izkaz Francoske banke izkazuje nov predjem francoski državi v višini 800 milijonov frankov. Obtok bankovcev se je povečal od 88'25 na 90 milijard frankov, zlata podloga pa je ostala s 55'7 milijarde neizpremenjena. Zlato kritje se je znižalo od 52'35 na 52'01 odstotka.

Konferenca guvernerjev narodnih bank Male antante bo 26. in

27. septembra. Konferenca bo predvsem proučevala vprašanja, ki so v zvezi s povečanjem zunanje trgovine med državami Male antante.

Trgovska in obrtna banka v Novem Sadu praznuje letos 30letnico. Banka ima 29,5 milijona din lastnih sredstev ter je dosegla lani 3,1 milijona din čistega dobička. Banka bo izplačala 6 in pol odstotno dividendo. Hranilne vloge banke so znašale 111,6 milijona din. Ban-

ka deluje večinoma z lastnimi sredstvi ter je likvidna.

Obrestna mera Francoske banke je bila znižana od 4 na 3 in pol odstotka.

DD Bank (Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft) je sklenila, da se bo zopet imenovala samo Deutsche Bank.

Sovjetsko obrambno posojilo v višini 4 milijard rubljev, ki je bilo pred dvema mesecema razpisano, je že prepisano za 920 milijonov rubljev.

Deske-plohi, neobrob-  
ljeni, I. in II. . . . . 730'— 830'—  
Deske-plohi, ostrorobi  
(podnice) . . . . . 820'— 930'—  
Frizi I., širine 5, 6 in  
7 cm . . . . . 750'— 800'—  
Frizi I., širine od 8 cm  
naprej . . . . . 820'— 970'—

Oreh:  
Plohi, neparjeni, I., II. . . . . 800'— 860'—  
Plohi, parjeni, I., II. . . . . 830'— 920'—

Parket:  
hrastovi, za m<sup>2</sup> . . . . . 51'— 56'—  
bukovi, za m<sup>2</sup> . . . . . 40'— 45'—

Zelesn. pragi 2'60 m  
14x24  
hrastovi, za 1 komad . . . . . 33'— 37'—  
bukovi, za 1 komad . . . . . 21'— 24'—

Drva:  
bukova, za 100 kg . . . . . 12'— 13'—  
hrastova, za 100 kg . . . . . 11'— 12'—

Oglje:  
bukovo, za 100 kg . . . . . 37'— 45'—  
»canella«, za 100 kg . . . . . 42'— 47'—

## Povpraševanja:

Več tisoč m<sup>3</sup> brusnega lesa za celulozo.

Išče se večja količina desk tombante, prizmirano blago, v dimenzijah: 5/8" in 7/8" debeline, 9' z medjo, 13' dolžine, od 4" naprej medija, 6" šir.

Večje količine madrijev v predpisanih dimenzijah.

I/II hrastovi frizi, v debelini 25 milimetrov, v širinah 5, 6, 7, 8, 9 in 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Parjena, ostrorobo paralelno reza-

na bukovina I. in II. kvalitete.

Javorjeve neobrobline deske I. in II. kakovosti, 18 mm debeline.

Neobrobline lipovi plohi I. in II. Hrastovi boules.

Brestovi boules in neobrobline plohi.

Deske smreka-jelka v III. in IV. kvaliteti 18/24 mm debeline, dolžina 4 m, širina od 16 cm naprej; dobava suksesivna.

Več vagonov jelovih in smrekovih desk v III. in IV. kakovosti, 12 mm in 18 mm; dobava po dogovoru.

barva, plesira in

Že v 24 urah kemično snail obleke, klobuke

ind. Skrobi in svetlolika srajce, ovrat-  
nike in manšete. Pere. suši, monga in  
lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastip 4-6. Selenburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

## Konkurzi - poravnave

V zadevi trgovca Franca Dovečarja se na predlog konkurznega upravitelja sklicuje na dan 27. septembra ob 11. uri pri okrožnem sodišču v Mariboru zbor upnikov, ki naj razpravlja o predlogu, da se vse neizterljive in dvomljive terjatve prepuste prezadolencu.

Potrja se med trgovcem Vinkom Zorkom v Mariboru ter njegovimi upniki sklenjena prisilna poravnava. Po tej poravnavi plača prezadolženec upnikom III. razreda 25% kvoto v 12 enakih zaporednih mesečnih obrokih, katerih prvi zapade po veljavnosti poravnave.

## Iz zadrúžnega registra

Izbrisali sta se naslednji zadrugi: Splošna gospodarska poslovalnica v Ljubljani — zaradi končane likvidacije in Kmetijska eksportna zadruga v Mariboru — zaradi končane konkursa.

## Občni zbori

Cinkarna d. d. v Gaberju pri Celju ima redni občni zbor v ponedeljek, dne 27. septembra ob 15. v svojih poslovnih prostorih. Delnice se morajo položiti šest dni pred občnim zborom pri glavni državni blagajni v Beogradu ali pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani. 10 delnic upravičuje do 1 glasu.

## »Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 8. septembra objavlja: Odločbo ministrskega sveta o odobritvi in uzakonitvi deklaracij, podanih na Lozanski konferenci leta 1932, glede moratorija za nemške in nenemške reparacije — Navodila za izvajanje kontrole insulina — Navodila o izpremembi in dopolnitvi nevarnostne tabele za zavarovanje za nezgode

# TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

## Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet  
din 4.238.599'05

Napram predzadnjemu tednu je nazadoval devizni promet prejšnjega tedna za skoro 2 in četrt milijona dinarjev pač zbog tega, ker so bili le trije mesto petih rednih borznih sestankov.

| Devize:    | pred-<br>zadnji minuli<br>teden | (vse v tisočih dinarjev) |
|------------|---------------------------------|--------------------------|
| Amsterdam  | 16                              | 57                       |
| Berlin     | 3644                            | 2106 priv. klir.         |
| Bruselj    | 30                              | —                        |
| Curih      | 167                             | 57                       |
| Din-deviza | 386                             | 213 avstr. pr. kl.       |
| Dunaj      | 377                             | 684 avstr. pr. kl.       |
| London     | 1129                            | 784 priv. klir.          |
| Montreal   | —                               | 4                        |
| New York   | 361                             | 323                      |
| Pariz      | 112                             | 4                        |
| Praga      | 6                               | 7                        |
| Trst       | 6                               | —                        |
| Solum      | 247                             | — boni                   |

Iz zgornje tabele sledi, da je najobčutnejše padel devizni promet z nemško marko, in sicer za nad 1'54 milij. din. Ta padec v devizi Berlin je pripisati predvsem slabljenju tečajev nemške marke, katere v zadnjih dveh borznih dneh preteklega tedna ni bilo mogoče plasirati v večjih količinah. Poleg Berlina je popustil promet v Londonu za približno 350 tisoč dinarjev ter prav toliko v devizi Dunaj. Narodna banka je posredovala kot navadno, v Curihu in Londonu; skupni intervencijski zaključki so znašali 105 tisoč dinarjev.

V privatnem kliringu so bili doseženi ti le denarni, oziroma blagovni tečajji za

| angleški funt:     |        |        |
|--------------------|--------|--------|
| 7. septembra din   | 238'—  | —      |
| 9. septembra din   | 237'20 | 238'80 |
| 10. septembra din  | 238'—  | —      |
| avstrijski šiling: |        |        |
| 7. septembra din   | 8'34   | 8'44   |
| 9. septembra din   | 8'38   | 8'48   |
| 10. septembra din  | 8'37   | 8'47   |
| nemška marka:      |        |        |
| 7. septembra din   | 12'815 | 13'015 |
| 9. septembra din   | —      | 12'83  |
| 10. septembra din  | 12'70  | 12'90  |

Tekom poslednjih treh borznih sestankov nastala tečajna razlika je znašala (vse izraženo v poenih!) pri devizi:

|             |                        |
|-------------|------------------------|
| Amsterdam   | —4'75, Berlin —        |
| 50, Bruselj | —0'50, London —0'60    |
| New York    | in Curih neizpremenje- |
| a, Pariz    | —4'94, Praga neizpre-  |
| menjena     | in Trst —0'26.         |

| Devize    | Povpr. din | Pon. din        |
|-----------|------------|-----------------|
| Amsterdam | 1937       |                 |
| 7. IX.    | 2394'41    | 2409'01         |
| 10. IX.   | 2389'66    | 2404'26         |
| Berlin    | 7. IX.     | 1740'08 1753'90 |
| 10. IX.   | 1739'53    | 1753'40         |
| Bruselj   | 7. IX.     | 731'44 736'51   |
| 10. IX.   | 730'94     | 736'—           |
| Curih     | 7. IX.     | 996'45 1003'52  |
| 10. IX.   | 996'45     | 1003'52         |
| London    | 7. IX.     | 214'91 216'97   |
| 10. IX.   | 214'31     | 216'36          |
| New York  | 7. IX.     | 4307'25 4343'56 |
| 10. IX.   | 4307'25    | 4343'56         |
| Pariz     | 7. IX.     | 161'71 163'15   |
| 10. IX.   | 156'77     | 158'20          |
| Trst      | 7. IX.     | 227'70 230'78   |
| 10. IX.   | 227'44     | 230'52          |

## Efektivno tržišče

Tendenca za državne papirje še vedno stalna

Na tukajšnjem efektivnem trgu je ostala povsem neizpremenjena situacija. Državni efekti so beležili ob malenkostno čvrstjših tečajjih, kot je razvidno iz sledeče tečajnice:

|                 | 7. IX.  | 10. IX. | din   | din |
|-----------------|---------|---------|-------|-----|
| 7% inv. pos.    | 7. IX.  | 89'75   | 90'75 |     |
| 10. IX.         | 92'—    | 94'—    |       |     |
| 8% Blair        | 7. IX.  | 93'50   | 94'50 |     |
| 10. IX.         | 94'—    | 94'—    |       |     |
| 7% Blair        | 7. IX.  | 84'—    | 85'—  |     |
| 10. IX.         | 84'—    | 85'—    |       |     |
| 7% Seligman     | 7. IX.  | 98'50   | 100'— |     |
| 10. IX.         | 98'—    | 100'—   |       |     |
| 4% agr. obv.    | 7. IX.  | 53'—    | 54'—  |     |
| 10. IX.         | 53'50   | 54'50   |       |     |
| 4% drž. gar.    | 7. IX.  | 51'50   | 53'—  |     |
| agr. obv.       | 10. IX. | 51'—    | 53'—  |     |
| 6% begl. obv.   | 7. IX.  | 76'—    | 78'—  |     |
| 10. IX.         | 75'—    | 76'—    |       |     |
| 2'5% voj. škoda | 7. IX.  | 408'—   | 409'— |     |
| 10. IX.         | 406'—   | 408'—   |       |     |

Delnice Trboveljske premogokopne družbe so tečajno poskočile za deset točk in v petek, dne 10. t. m. beležile din 250'— v povpraševanju, a din 270'— v ponudbi.

## Žitno tržišče

Tendenca trdna

Tudi v minulem tednu je bilo perfektuirano le par zaključkov v pšenici. Cene so nekoliko popustile, in sicer pri koruzi za din 1'—, a pri pšenici za din 2'— pri 100 kilogramih. Vse ostalo blago — vstevši mlevske izdelke — je notiralo brez izprememb.

Na zadnjem borznem sestanku so bile na ljubljanski borzi dosežene te cene:

| Žito:                                                                                                                      | din    | din    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| Koruz:                                                                                                                     |        |        |
| suha, s kvaliteto garancijo, franko nakladalna postaja . . . . .                                                           | 93'—   | 94'—   |
| Pšenica:                                                                                                                   |        |        |
| nova, gor. ban., 78 kg, 2% primesi, zdrav, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . . . .  | 175'50 | 178'—  |
| nova, gor. bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrav, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . . . . | 175'50 | 178'—  |
| Ječmen:                                                                                                                    |        |        |
| 63 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . . . .                             | 135'—  | 140'—  |
| 64 kg, 2%, suh, zdrav, rešetan, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja . . . . .                             | 145'—  | 147'50 |
| baranjski, spomladanski, 66 kg, pariteta Bell Monastir, dobava promptna . . . . .                                          | 165'—  | 170'—  |
| Oves:                                                                                                                      |        |        |
| zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu . . . . .                                     | 112'—  | 117'50 |

## Mlevski izdelki:

| Moka:                                                                                                           | din   | din   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|
| pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . . .                       | 280'— | 285'— |
| pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . . .                          | 280'— | 285'— |
| pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . . .                           | 260'— | 265'— |
| pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu . . . . .                           | 240'— | 245'— |
| Otrobi:                                                                                                         |       |       |
| pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . . . | 110'— | 115'— |
| pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . . . | 100'— | 105'— |
| Nova pšenica                                                                                                    |       |       |

(cene po pogojih Privilegirane a. d. za izvoz deželnih pridelkov) fko ladja:

## Lesno tržišče

Tendenca nestalna

Konferenca naših in nemških gospodarskih strokovnjakov se je pričela danes v Dubrovniku in bo trajala predvidoma celih deset dni. Naši delegaciji načeluje dr. M. Pilja. O uspehih teh dogovorov bomo še posebej poročali.

Prav je, da so se pričeli ti razgovori že sedaj, ker je baš trgovina z Nemčijo z vsakim dnem bolj komplicirana in se mora na nemška plačila čakati zelo dolgo, ker se stavljajo nevenjetne težkoče hitremu efektuiranju vplačil. Prav te nepravilnosti so krive tudi temu, da je danes skoroda nemogoča vsaka zanesljiva kalkulacija v kupčijah z nemškimi odjemalci.

Tudi jugoslovanska in italijanska delegacija sta se sestali na Reki; razmotrivali sta razne probleme, vendar do kakega pravega, t. j. zadovoljivega rezultata ni prišlo. Glavni uspeh se obeta šele od razgovorov začetkom prihodnjega leta.

V ostalem ni v naši lesni trgovini nobenih bistvenih sprememb. Še vedno je veliko povpraševanje po brusnem lesu za celulozo, ki se na veliko izvažja. V drvah je že občutno pomanjkanje, ker so vse zaloge skoro povsem izčrpane. Cene gorivu so znatno poskočile, čeprav izvoz v Italijo še ne funkcionira.

## Les:

| Smreka, jelka:                                     | din   | din   |
|----------------------------------------------------|-------|-------|
| Hlodi I., II. monte . . . . .                      | 125'— | 155'— |
| Brzjavni drogovi . . . . .                         | 150'— | 160'— |
| Bordonali merkantilni . . . . .                    | 145'— | 165'— |
| Filerji do 5/6' . . . . .                          | 150'— | 160'— |
| Tramti ostalih dimenzij . . . . .                  | 145'— | 165'— |
| Skorete, konične, od 16 cm naprej . . . . .        | 340'— | 360'— |
| Skorete, paralelne, od 16 cm naprej . . . . .      | 360'— | 390'— |
| Skorete, podmerne, do 15 cm . . . . .              | 260'— | 300'— |
| Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej . . . . .       | 255'— | 275'— |
| Deske-plohi, par., od 16 cm naprej . . . . .       | 285'— | 315'— |
| Kratice, za 100 kg . . . . .                       | 45'—  | 55'—  |
| Brusni les za celulozo . . . . .                   | 120'— | 130'— |
| Bukev:                                             |       |       |
| Deske-plohi, naravni, neobrobline, monte . . . . . | 250'— | 260'— |
| Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I. in II. . . . . | 335'— | 365'— |
| Deske-plohi, parjeni, neobrobline, monte . . . . . | 275'— | 305'— |
| Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I. in II. . . . . | 515'— | 555'— |
| Hrast:                                             |       |       |
| Hlodi I., II., premera od 35 cm naprej . . . . .   | 240'— | 280'— |
| Bordonali . . . . .                                | 830'— | 930'— |
| Deske-plohi, boules . . . . .                      | 900'— | 940'— |

## Dobave - licitacije

**Strojni oddelček direkcije drž. železnice** v Ljubljani sprejema do 14. septembra ponudbe za dobavo raznega materiala za električne instalacije.

**Direkcija drž. rudnika v Brezi** sprejema do 19. septembra ponudbe za dobavo azbestnih zapuščav.

**Direkcija drž. rudnika Vrtnik** sprejema do 30. septembra ponudbe za dobavo razne žice.

**Komanda podvodnega orožja Kumbor** sprejema do 30. septembra ponudbe za dobavo specialnih žepnih svetilk; do 5. oktobra za dobavo naprave za električno varjenje in do 15. oktobra za dobavo raznega jekla.

**Komanda pomorskega arzenala v Tivtu** sprejema do 21. septembra ponudbe za dobavo bombaža za čiščenje, petroleja, masti za usnje, konsistentne masti, raznega olja, vazeline, mila in sode za pranje, raznega avtomateriala, konopnih gasilskih cevi, potrebnih za gasilce ter do 27. septembra za dobavo gasilskih aparatov s priborom.

**Direkcija drž. rudnika v Kaknju** sprejema do 15. septembra ponudbe za dobavo 200 m<sup>3</sup> jelovega jamskega lesa.

**Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu** sprejema do 28. septembra ponudbe za dobavo 400 kg kremenega peska za čiščenje.

### LICITACIJE:

**Dne 14. septembra** bo pri Tehniški komisiji br. 1 na Vrhniki licitacija za dobavo 2500 kg karbolineja.

**Dne 27. septembra** bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za nabavo 1000 m<sup>3</sup> desk za tobačno tovarno v Nišu.

**Dne 20. septembra** bo pri tehničnem oddelku kr. banske uprave v Novem Sadu pismena licitacija za oddajo raznih hidrotehničnih del in instalacij centralne kurjave v novi zgradbi bukoviškega kopališča v Arandjelovcu.

**Dne 25. septembra** bo pri direkciji drž. železnice v Zagrebu licitacija za dobavo 30.000 kub. metrov rečnega peska.

**Dne 29. septembra** bo pri Upravi zavoda »Sarajevo« v Sarajevu licitacija za dobavo raznega jekla.

**Dne 20. septembra** bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo amonijakovega sulfata in trinitrotoluola.

**Dne 20. septembra** bo v intendanci štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za dobavo ljudske hrane (fižol, riž, kava, čaj, olje, kis i. dr.).

**Dne 25. septembra** bo pri Upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 17.550 bobnov belega papirja za potrebe tobačnih tovarov.

**Dne 20. septembra** bo pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija za dobavljanje hrane za bolnike za čas od 1. oktobra t. l. do 31. marca 1938 (teleče meso, mleko, jogurt, cikorijski, marmelada, suhe slive in suho grozdje).

**Dne 24. septembra** bo pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Osijeku licitacija za oddajo raznih električnih, keramičnih, steklastih in pečarskih del za novo zgradbo tega urada.

**Dne 16. septembra** bo v intendanci štaba vrbaske divizijske oblasti v Banjaluci licitacija za nabavo pisarniških in knjigovodskih potrebščin.

**Dne 14., 16. 20. in 23. septembra** bodo pri Glavnem sanitetskem skladišču v Zemunu licitacije za dobavo raznih lekarniških potrebščin, dne 22. septembra za dobavo dvokolice za ranjence, dne 24. in 25. septembra ter dne 2. oktobra pa za dobavo raznega sanitetnega materiala ter bolniške opreme.

**Dne 25. septembra** bo pri Upravi policije v Zagrebu licitacija za dobavo 90 plaščev za policijsko stražo v Zagrebu.

**Dne 25. septembra** bo pri ekonomskem oddelku gen. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo pregrevalnih elementov domačega izdelka in dne 29. septembra za dobavo vodovodne naprave na postajo Vinkovci.

**Dne 14., 15., 16., 17., 18., 22., 23., 24. in 25. septembra** bodo pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kra-

gujevcu licitacije za dobavo raznega električnega materiala; dne 16. septembra za dobavo vazeline, dne 18. septembra za dobavo jeklenih kroglic, dne 20. septembra za dobavo strojnih jermen, bakra, bakrenih cevi ter bakrene pločevine; dne 22. septembra za dobavo raznega usnja in dne 23. septembra ofertna licitacija za prodajo odpadkov od gume.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

## Razna važna gospodarska vprašanja

**Odbitnost samoupravnih doklad od davčne osnove pridobnine.**

Upravno sodišče v Celju je zavzelo v konkretnem spornem primeru glede odbitnosti samoupravnih doklad od davčne osnove pridobnine naslednje stališče:

Čl. 54. zakona o neposrednih davkih ne našteva postavk, ki se odbijajo od verodostojno dokazanega kosmatega dohodka radi ugotovitve pridobninske davčne osnove, izčrpno, nego samo primeroma. To jasno izvira iz besede »kakor«, ki se nahaja pred naštetimi odbitnimi stroški. Temu nasproti pa našteva čl. 55. navedenega zakona izdatke, ki se od kosmatega dohodka ne smejo odbijati, najsi so pod faktičnimi izdatki verodostojno dokazani. Pod točko 2. tega člena je kot taka neobitna postavka naveden neposredni davek po tej obliki, to se pravi neodbitna je pridobnina (osnovna in dopolnilna). Radi jasne besede »neposredni davek po tej obliki« se pod ta pojem ne morejo subsumirati tudi samoupravne doklade na pridobnino. Čim pa samoupravne doklade na pridobnino niso navedene med izčrpno navedenimi neodbitnimi izdatki čl. 55., so te doklade odbitne. To pa navzile temu, da niso izrečno navedene med odbitnimi postavkami čl. 54. Kajti ta člen našteva, kakor že rečeno, upoštevane režije le primeroma, a očitno je, da spadajo samoupravne doklade na pridobnino med stroške, ki so potrebni, da se doseže, vzdrži in zavaruje kosmati dohodek.

Pri izračunavanju davčne osnove pridobnine se ne morejo analogno uporabiti določila čl. 82. točke 1. zakona o neposrednih davkih. Če je zakonodajalec radi pritegnitve samoupravnih doklad na družbeni davek v davčno osnovo tega davka dopolnil določilo čl. 82. točke 1., bi bil to moral storiti tudi pri določilu čl. 55. točke 2. zakona o neposrednih davkih, ako bi bil hotel tudi samoupravne doklade na pridobnino pritegniti v davčno osnovo tega davka. Tega pa zakonodajalec ni storil, nego je pustil določilo čl. 55. točke 2. neizpremenjeno.

Iz navedenega torej sledi, da so samoupravne doklade na pridobnino odbitne.

Določba pravilnika k čl. 120. zakona o neposrednih davkih v obliki čl. 16. novele z dne 18. februarja 1934, da se od kosmatega dohodka ne smejo odbiti plačani ne-

posredni davki in samoupravne doklade, nasprotuje, kolikor gre za samoupravne doklade na pridobnino, zgoraj navedenim določilom zakona in se torej ne more upoštevati.

Gornje stališče upravnega sodi-

šča glede odbitnosti samoupravnih doklad je potrdil tudi državni svet s svojo sodbo z dne 1. aprila.

**Taksa na račune, katere izdajajo poljedelci-vozniki.**

Na vprašanje Centrale industrijskih korporacij št. 4139 od 13. julija 1937 o tem, kako je taksirati račune za izročeno blago, katero prevažajo poljedelci, ki niso obrtniki, ako zahtevajo poleg cene za blago tudi plačilo za prevoz, se daje to pojasnilo:

Po tar. št. 34. zakona o taksah podleži taksi iz te tar. številke samo oni račun, ki ga izda trgovec ali obrtnik. Ker poljedelec ni niti prvo niti drugo in se obrtoma ne peča s prevažanjem, ni mesta za pobiranje takse po tar. št. 34. zakona o taksah, in sicer tudi tedaj ne, ako se blago prevaža proti plačilu odškodnine za prevoz.

## Povpraševanje po našem blagu v tujini

**Les in lesni izdelki:**

959 — Lecce (Italija): protje (italijansko »giunco«) za izdelovanje kolobarjev za stiskanje oljk pri proizvodnji ricinusovega olja, 960 — Bruselj: les za celulozo (žagana borovina),

961 — Bombay: surove jelove deske,

962 — Johannesburg: lesna volna za pakiranje sadja in gradbeni material,

963 — Solun: stavbeni les,

964 — Berlin: žagan les jelke,

965 — Astorp (Švedska): obro-

či za sode iz vrbe.

**Deželni pridelki:**

966 — Hamburg: fižol, živalska krma,

967 — Kodanj: kamilice,

968 — Anvers: sekanec soje.

**Proizvodi sadjarstva:**

969 — Hamburg: suhe češplje.

**Proizvodi rudarstva:**

970 — New York City: cement,

971 — Johannesburg: cement.

**Industrijski izdelki:**

972 — Dunaj: tkanine za dež-

nike,

973 — Stockholm: kartonska podlaga za preproge iz linoleja,

974 — Rotterdam: hišne copate, z roko vezene bluze ter drugi izdelki v narodnem slogu.

**O p o m b e:**

Št. 1. — Curih: neka trrdka

išče kupce za cortex Quillaya, oleum eucalypti ter indijski šelak.

Št. 2. — Potsdam: išče se zveza z našimi tvrdkami, ki bi bile pripravljene uvažati v Jugoslaviji po novem patentu izdelovane steklenice s trojnim dnom, okrepljene s kovinskimi obroči. Steklenice so zlasti pripravne za avtomobilsko izlete, ker se morejo dati vanje tri različne pijače.

Št. 3. — Budapešta: ponuja se »suhi led« v posebni ambalaži za zaobaljenje raznih proizvodov, ki se lahko kvarijo; led ne vpliva niti na okus niti na barvo.

Št. 4. — Berlin-Halensee: neka trrdka išče zveze z jugoslovanskimi uvozniki-grosisti južnega sadja.

Št. 5. — Solun: neka trrdka želi uvažati v Jugoslavijo kovine v palicah in ploščah.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način embalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih trrdk Zavod ne jamči.

## Doma in po svetu

**Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vel. kralj Peter** sta se s kraljevičema Tomislavom in Andrejem vrnila z Bleda v Beograd.

**Na Cetinju** je bil svečano pokopan vojvoda Vuković, bivši brigadir črnogorske vojske. Bil je brat zadnje črnogorske kraljice Milene in stric sedanje italijanske kraljice Helene. Vuković se je pred dnevi ponesrečil pri avtomobilski vožnji iz Kotora v Cetinje.

**Predsednik Masaryk** je dobil pljučnico ter vzbujal njegovo stanje najbolj resne skrbi. Takoj sta odpotovala v Lany predsednik dr. Beneš in šef vlade dr. Hodža.

**Bivši minister dr. Lazar Marković** je prišel v Zagreb, kjer je imel posvetovanja z voditelji združene opozicije, nato pa se je odpeljal v Kupinac, kjer se sestal z dr. Mačkom. Njegov prihod v Zagreb spravljajo v zvezo s poskusi, da se znova poskusi doseči sporazum med strankami združene opozicije za skupen nastop.

**Veliki vojaški manevri** bodo letos v drugi polovici septembra na Dolenskem in ob Kolpi. Manevri bo vodil bivši vojni minister in predsednik vojnega sveta armijski general Milovanović. Manevri bodo največji, kar jih je doslej bilo v Jugoslaviji.

**Na Koroškem** so začeli orožniki naenkrat pobirati po slovenskih hišah slovenske knjige, ki so jih zbrali slovenski koroški študenti za slovenske otroke. Tudi slovenskim kulturnim prireditvam delajo nemške oblasti ovire.

**Zagrebski uradni list** je objavil razglas, da je na prodaj zagrebski dnevnik »Morgenblatt«, ki je bil dosedaj last Jugoštampe oz. njene konkurzne mase.

**Monopolska uprava** javlja, da bo v bodoče prodajala le štiri vrste cigaret in sicer »Drina«, »Vardar«, »Morava« in »Drava«. Cigarete »Drava« da bodo znatno zboljšane in se bo dobilo 8 cigaret za en dinar.

**V Vrhu** je bila ustanovljena vinarska zadruga, ki naj z intervencijo na trgu prepreči padec cen. Glavnica zadruge znaša 125.000 din, prav toliko pa je tudi dalo kmetijsko ministrstvo. Zelo dvomimo, če bo zadruga svoj cilj tudi dosegla. Bojimo se, da bo imela intervencija tudi neprijetnih odmevov.

**Kmetijski minister** je izdal uredbo o obveznem zavarovanju posevkov in plodov proti toči v donavski banovini.

**Kvaliteta letošnje sladkorne repe** je zaradi zadnjih deževnih dni močno trpela. Pridelek pa je velik. **Letošnja trgatve hmelja** v Vojvodini bo zelo slaba. Ceni se na 6000 do 8000 metrskih stotov, dočim je lani znašala 18.000 stotov. Vrhu tega pa je tudi kakovost letošnjega hmelja zelo slaba, da se bo hmelj zelo težko izvažal.

**V naši državi** je danes že 42 podjetij za predelavo konoplje, dočim jih je bilo pred petimi leti samo 17. **Trgovinski minister** je odobril ustanovitev tvornice za trikotanje in rokavice »Posavina« s sedežem v Beogradu. Glavnica družbe znaša 5 milijonov din.

**Drava** je podrla most pri Vuze-  
nici. Zaradi silnega naliva se je namreč odtrgal neki splav, ki se je potem ustavil ob mostu v Vuze-  
nici. Vsi poskusi, da bi spravili

splav naprej, so bili brezuspešni. Silno narasla voda je nato odnesla most.

**Kot stalna člana beogradske opere** sta angažirana Zlata Gjurgje-  
nac in Josip Rijiavec.

**V mariborske šole** se je letos vpisalo 6163 učencev in učenk, lani pa samo 5878.

**V Varesu** bo postavljen nov plavž, ki bo začel delovati že leta 1938. Z njim bo povečana proizvodnja železa od 150 na 200 ton dnevno. Odjem železa je v Angliji že zagotovljen.

**Podpredsednik avstrijske Narodne banke dr. Joas** je bil v Zagrebu ter se nato odpeljal v Crikvenico na dopust.

**Ravnatelj mednarodne banke** za izplačila v Baslu Quesney je pri kopanju utonil. Sodiijo, da ga je zadela srčna kap in da je zaradi nje utonil.

**Vest, da bo Japonska** zaradi vojne s Kitajsko odpovedala prireditvi olimpijade v Tokiu, ni poučene kroge presenetila. Prvotno navdušenje japonske javnosti za olimpijado v Tokiu se je namreč močno ohladilo, ker so prišli japonski gospodarski krogi do prepričanja, da bi se zaradi velike daljave in velikih stroškov udeležilo olimpijskih iger zelo malo Evropejcev in Amerikancev in bi zato Japonska sama morala nositi večino stroškov za olimpijado. To pa Japoncem nikakor ni po volji.

**Švicarskim manevrom** je prisostvoval tudi francoski maršal Pétain.

**Rusija** se ne bo pridružila splošni kontroli v smislu sklepov Nyonske konference, temveč bo svoje trgovinske ladje branila sama.

**V Biarritzu** so se po vesti agencije Havas sestali delegati generala Franka in barcelonske vlade, da sklepajo o separatnem miru med Katalonci in nacionalisti. Razgovori so trajali ves dan, a se še niso končali.

**V Asturiji** so se republikanci znova utrdili pred Gijonom. Istočasno so začele republikanske čete ofenzivo na skoraj vseh frontah. Zlasti se trudijo republikanske čete, da bi osvojile Saragoso. Nacionalistično poročilo trdi, da so bili vsi napadi republikancev odbiti.

**Japonsko vrhovno poveljstvo** je razglasilo, da bo bombardiralo vsa prometna sredstva. Samo ona nekitajska prometna sredstva ne bodo bombardirana, ki se bodo že naprej prijavila japonskim oblastem.

Med japonskimi vojniki pred Sanghajem je začela razsajati kolera. 20 vojakov je že umrlo, 80 pa se jih bori s smrtjo. Kljub silno strogim ukrepom japonskih oblasti se širi kolera še nadalje. Japonci pravijo, da so zanesli Kitajci nalahše med Japonce kolero, kar pa Kitajci zanikajo.

**V zasebno stanovanje papeževga višjega komornika** je bilo vlomljeno. Kaj je bil namen in uspeh vloma, se ne poroča.

**Dva atentata** s peklenskim strojem sta bila v soboto v Parizu, in sicer prvi v prostorih generalne zveze francoskih patronatov, drugi pa v prostorih kovinarske družbe. Eksploziji sta bili tako močni, da se je podrla več sten. Dva policijska stražnika sta bila ubita. Preiskava ni dala dosedaj še nobenega rezultata.

**Nemška gradbena delavnost** je bila v prvi polovici 1. l. za 12% večja ko v istem času lani.

**Sir Malcolm, visoki komisar** za nemške begunce, je pripravil za Zvezo narodov poročilo o stanju beguncev. Pravi, da je silno žalostno in da je še danes 20.000 beguncev brez zasluzka.

## Radio Ljubljana

**Torek, dne 14. sept. 12.00:** Iz čeških logov in gajev (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: O jesenskih vojnih manevrih — 19.50: 10 minut zabave — 20.00: Harmonisti pojo (plošče) — 20.10: Podpore v zavarovanju za starost, onemoglost in smrt (Rudolf Smersu) — 20.30: Koncert. Sodeluje gđc. Milica Polajnarjeva (sopran) in operni šram — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

**Sreda, dne 15. sept. 12.00:** Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored — 13.15: Vojške godbe igrajo (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled — 19.50: Šah — 20.00: Plošče — 20.10: Mladinska ura (prof. Miroslav Adlešič) — 20.30: Koncert. Sodeluje violinska virtuosinja ga. Fanika Brandlova in radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

## KASTELIC IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO  
LJUBLJANA

Aleksandrova cesta št. 9  
Priltiljevo levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče. Go-  
ričane in Medvode d. d. v Ljub-  
ljani in Industrija papirja in  
lepenke d. z o. z. Sladki vrh